

Persbericht: 12 maart 2006.

Na de Gemeenteraadsverkiezingen is er onderzoek gedaan onder bijna 3000 Nederlanders om vast te stellen hoe het electorale landschap eruit ziet na de Gemeenteraadsverkiezingen 2006 en de machtswisseling bij de VVD.

Sterke positie van PvdA en linkse meerderheid minder stevig dan het nu lijkt

De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen was volledig in lijn met de uitslagen van onze peilingen van de afgelopen tijd. Het CDA scoort in feite al sinds april 2003 (formatiebreuk met de PvdA) 35 zetels of lager. PvdA + SP +Groen Links scoren sinds juni 2005 vrijwel steeds 75 zetels of hoger. En sinds september 2004 (het moment dat Wilders uit de VVD stapte) scoren de drie regeringspartijen nooit meer boven de 60 zetels. De score van dit weekend verschilt weinig van onze uitslag van vorige week en ook weinig van de uitslag van de Gemeenteraadsverkiezingen (in tegenstelling tot de grote verschuivingen die door de Politieke Barometer van vrijdag jl. wordt gemeld). Het aantreden van Rutte wordt welwillend ontvangen door het electoraat en versterkt de positie van de VVD. De sterke positie van de PvdA en de forse linkse meerderheid (79 zetels) is echter minder stevig dan het nu lijkt.

Landelijke peiling politieke voorkeur					
<i>in zetels Tweede Kamer</i>	Verk. TK 2003	Week 10 2004	Week 10 2005	5/3/06	12/3/06
CDA	44	32	33	33	31
PvdA	42	45	49	50	52
VVD	28	33	22	22	24
LPF	8	3	0	0	0
Groen Links	8	9	10	9	8
SP	9	14	14	19	18
D66	6	6	4	2	3
ChristenUnie	3	6	5	5	5
SGP	2	2	2	2	2
Partij voor de Dieren	0	0	1	1	1
Groep Wilders	0	0	10	7	6
Totaal	150	150	150	150	150

De forse stijging van PvdA+ SP is vooral te danken aan de sterke daling van het CDA. Met name CDA-kiezers uit 2003 met een laag inkomen zijn inmiddels overgestapt naar PvdA+ SP (dat geldt voor 30% van die groep). De helft van de CDA kiezers uit 2003 met een modaal inkomen of lager stemt nu nog maar CDA.

Rutte wordt welwillend ontvangen door het electoraat rechts van het midden. Terwijl Van Aartsen vorige week in totaal nog een 3.9 scoorde, haalt Rutte nu een 5.0. Dat is maar 0.3 minder dan Bos. De laatste krijgt een hoge score van de eigen PvdA-aanhang (bijna 8), en scoort een 4 bij kiezers van CDA en VVD. Rutte scoort bijna een 7 bij de kiezers van de VVD, een 5.5 bij de kiezers van het CDA en een 4 bij de kiezers van de PvdA. Hij heeft een duidelijk grotere electorale aantrekkingskracht dan Van Aartsen had.

Nu de contouren van de verkiezingsstrijd voor de Tweede Kamerverkiezingen zich aftekenen is de sterke positie van de PvdA en de drie linkse partijen, minder stevig dan het op dit moment lijkt.

De belangrijkste sleutel voor de electorale positie van vrijwel alle partijen in de aanloop naar de volgende verkiezingen ligt in handen van Bos. Ongeveer twee derde deel van de kiezers van de PvdA hebben namelijk een voorkeur voor een linkse coalitie. Een kwart van hen wenst echter een combinatie met CDA of VVD.

Van degenen die nu PvdA stemmen en die een voorkeur hebben voor de linkse coalitie geeft twee derde aan SP of Groen Links ook een kans te geven op een stem. En als Bos zich niet voor de verkiezingen zich uitspreekt voor een coalitie met SP en Groen Links dan is de kans groot dat een fors gedeelte van deze groep SP of Groen Links gaat stemmen in plaats van de PvdA. (Dat kan oplopen tot 10 a 15 zetels minder voor de PvdA). Als Bos zich echter wel uitspreekt voor de linkse coalitie dan loopt hij minder kans kiezers voor de PvdA te verliezen, maar verstevigt hij wel de positie van de partijen aan de rechterkant van het politieke spectrum. Een deel van de CDA-kiezers die nu overgestoken zijn naar links zullen dat dan niet doen. Ook ontstaat er in het midden dan meer ruimte voor de VVD en D66. En dat heeft weer gevolgen voor de omvang van het gat dat er aan de rechterkant van de VVD ligt voor Wilders en Pastors.

De lijn die Bos gaat volgen ten aanzien van de gewenste regeringscombinatie zal bepalend zijn voor niet alleen de electorale positie van de PvdA, maar ook de positie van alle andere partijen.

www.peil.nl is een samenwerkingsverband tussen No Ties bv uit Monnickendam, specialisten in online onderzoek, en Maurice de Hond (View/Ture bv). Dit onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van de NOS.